

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 2586
Tarih : 28.03.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 29.05.2019
Sayı: -120.10-E.00000480944

E.00000480944

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27 Mayıs 10 Temmuz 1980 tarihleri arasında bir buçuk ay boyunca Çorum'da onlarca solcu ve Alevinin katledilmesine ve yüzlercesinin yaralanmasına, kalanların ise önemli oranda şehri terk etmek zorunda kalmasına sebep olan Çorum katliamının aydınlatılması, bu katliamın gerçekleşmesine neden olan kışkırtıcıları ile katliamın perde arkasında saklı kalan derin unsurların ortaya çıkarılması amacıyla Anayasamızın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ederiz.

İstanbul Milletvekili

E.00000480944

TBMM GELEN EVRAK 29 Mayıs 2019 No: EBYS'ye AKTARILMIŞTIR
--

E.00000480944

GEREKÇE

27 Mayıs 1980 günü Gün Sazak'ın öldürülmesinin arkasından Çorum'da bir yerlerden düğmeye basılan bazı paramiliter gruplar karışıklıklar çıkartmak için solculara ve Alevilere saldırdılar. 27 Mayıs 1980'de Çorum sokaklarında tekbirler eşliğinde Alevi mahallelerine başlattıkları saldırılar yaklaşık 1,5 ay boyunca 10 Temmuz 1980'e kadar devam etti. Özellikle 4 Temmuz Cuma günü Çorum'da sokağa çıkma yasağı kaldırıldıktan sonra saldırganlar uzun menzilli silahlar ve bombalarla topyekün bir saldırıya geçerek, ikinci bir Maraş katliamı yaratmayı amaçladılar. Önceden planladıkları saldırılarla Çorum tamamen bir savaş alanına döndü.

Cuma günü, Milönü mahallesinde bulunan Alaaddin Camiinin bombalandığı ve kurşunlandığı şeklinde yalan haberlerin şehre yayılmasıyla katliam doruk noktasına çıktı. Camilerden boşalan vatandaşların büyük bir kısmı haberin yalan olduğunu anlayınca saldırganların peşinden gitmedi. Ancak, "Komünistler camileri yakıp yıkıyor" söylentileri şehirde yoğun bir şekilde işlendi ve bir kısım yurttaşlar tahrik edildi. Gösteri ve saldırılar daha sonra sol görüşlü kişilerin oturduğu mahallelere yayıldı ve yüzlerce ev çıkarılan yangınlar sonucu hasar gördü. Saldırıların yöneldiği semtlerde, saldırgan gruplarla halk arasında yoğun çatışmalar oldu. Öncesinde yaşanan Maraş Katliamından ötürü tedbirini alan halk sokaklara barikatlar kurarak kendilerini savunmaya çalıştı. Saldırganlar her seferinde bu barikatların ardındaki halk tarafından püskürtüldü.

Bu katliamda resmi rakamlara göre 57 can yaşamını yitirdi. Yüzlercesi de yaralandı. Solcuların ve Alevilerin işyerleri ve evleri yağmalandı. Birçoğu ise Çorum'u terk edip başka şehirlere göç etmek zorunda bırakıldılar. Bu katliamda yaşanan en korkunç cinayetlerden biri Veli Solmaz adlı bir Alevi dedesinin faşistler tarafından fırında diri diri yakılmasıydı. Tarihte kaldığı düşünülen Nazi yöntemleri bu katliamla Anadolu'nun ortasında bir kabus gibi yeniden ortaya çıkmıştı. Çorum'da 1,5 ay boyunca içlerinde kadınlar, çocuklar, ve yaşlılar dahil saldırganların eline geçen masum insanlar çeşitli işkencelerle katledildi, onlarca kadın tecavüze uğradı, malları mülkleri talan edildi.

Çorum Katliamı kanlı 1 Mayıs olaylarıyla başlayan ve Malatya, Maraş, katliamları ile devam eden solculara ve Alevilere karşı bir plan dâhilinde gerçekleştirilen katliamlar zincirinin bir parçasıdır. 12 Eylül 1980 darbesinin hemen öncesinde meydana gelen Çorum katliamı, solun güç kaybetmesi ve küresel sermayenin Ortadoğu'da yayılımını başarılı bir şekilde sağlayabilmesi için gerekli "*Yeşil Kuşak Projesine*" müsait bir iklimin yaratılması için planlanan askerî darbenin zeminini oluşturan bir son aşama niteliğindedir.

E.00000480944

Bu nedenlerle 27 Mayıs 10 Temmuz 1980 tarihleri arasında bir buçuk a
Çorum'da onlarca solcu ve Alevinin hunharca katledilmesine ve yüzlerce
yaralanmasına, kalanların ise önemli oranda şehri terk etmek zorunda kalmasına sebep olan
Çorum katliamının aydınlatılması, arkasında gizli kalan gerçeklerin ortaya çıkarılması,
katliamla ilgili devlet arşivlerinde yıllardır saklı kalan belgelerin araştırılıp kamuoyuyla
paylaşılması, perde arkasındaki sorumlularının açığa çıkması ve böylece katliam mağdurlarının
az olsa acılarını dindirilmesi için Çorum katliamının araştırılması elzemdir.

E.00000480944

1	MENSUR IŞIK	MUŞ	
2	GÜLISTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
3	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	
4	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SIİRT	
5	SIDIK TAŞ	SIİRT	
6	NİMETULLAH ERDOĞMUŞ	ŞANLIURFA	
7	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
8	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
9	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
10	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
11	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
12	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
13	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
14	MUAZZEZ ORHAN	VAN	
15	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
16	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
17	SAİT DEDE	HAKKARİ	
18	HABİP EKSİK	IĞDIR	
19	MENSUR IŞIK	MUŞ	
20	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	